

Exam. Code : 214804
Subject Code : 5205

M.A. Music (Instrumental) Semester—IV

GURMAT SANGEET

Paper—XIII

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question No. 1 is compulsory, which consists of **20** objective type questions, carrying **1** mark each.

(3) All questions carry equal marks.

1. (i) Write two names of Rababi Keertankars.
- (ii) Write two names of Sikh Keertankars.
- (iii) Write the birth and death year of Guru Nanak Dev Ji.
- (iv) Whose 'Bani' is mentioned in Guru Granth Sahib ?
- (v) Write names of four ragas mentioned in Guru Granth Sahib.

Write in **TWO lines** on the following :

(vi) Manglacharan.

(vii) Reet.

- (viii) Guldasta.
- (ix) Jodi.
- (x) Shaan.
- (xi) Tans.
- (xii) Israj.
- (xiii) Rabab.
- (xiv) Names of two Dhadhis.
- (xv) Names of two Kavishars.
- (xvi) Write names of books of Sant Sarwan Singh Gandharb.
- (xvii) Who was Bhai Mardana ?
- (xviii) Write two lines on the contribution of Mahant Gaja Singh.
- (xix) What are the elements of classical music in Gurmat Sangeet ?
- (xx) Name of Sankiran Raga mentioned in Guru Granth Sahib. $20 \times 1 = 20$
2. What do you know about the elements of folk music in Gurmat Sangeet ? 20
3. Write the brief life sketch and contribution of Sant Sarwan Singh Gandharb. 20

4. Write about the Kavishar tradition of Gurmat Sangeet. 20
5. What is the contribution of Rababi Keertankars in Gurmat Sangeet ? 20
6. Write in detail on any **ONE** of the following instruments :
- (i) Dilruba
- (ii) Saranda. 20
7. What are the various Keertan trends of Gurmat Sangeet ? 20
8. Write the contribution of Guru Gobind Singh Ji towards music. 20

(Punjabi Version)

- ਨੋਟ :— (1) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।
- (2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜਿਸਦੇ 20 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ 1 ਅੰਕ ਹੈ।
- (3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹਨ।
1. (i) ਰਬਾਬੀ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (ii) ਸਿੱਖ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
- (iii) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸਾਲ ਲਿਖੋ।
- (iv) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਬਾਨੀ ਵਰਣਿਤ ਹੈ ?
- (v) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਚਾਰ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਉਪਰ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ :

(vi) ਮੰਗਲਾਚਰਨ

(vii) ਰੀਤ

(viii) ਗੁਲਦਸਤਾ

(ix) ਜੋੜੀ

(x) ਸ਼ਾਨ

(xi) ਤਾਨ

(xii) ਇਸਰਾਜ

(xiii) ਰਬਾਬ

(xiv) ਦੋ ਧਾਡਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ

(xv) ਦੋ ਕਵਿਸ਼ਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

(xvi) ਸੰਤ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਗੰਧਰਬ ਦੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

(xvii) ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਕੌਣ ਸੀ ?

(xviii) ਮਹੰਤ ਗਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਉਪਰ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(xix) ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ ?

(xx) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਸੰਕੀਰਣ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।

20×1=20

2. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?

20

3. ਸੰਤ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਗੰਦਰਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਪਰਿਚੈ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। 20
4. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਕਵਿਸ਼ਰ ਪਰੰਪਰਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ। 20
5. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਰਬਾਬੀ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ ? 20
6. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਾਧ ਉਪਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ :
 (i) ਦਿਲਰੂਬਾ
 (ii) ਸਾਰੰਦਾ। 20
7. ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੀਰਤਨ ਰੁਝਾਣ ਕੀ ਹਨ ? 20
8. ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ। 20

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਸਭੀ ਮੈਂ ਸੇ ਕੁਲ ਪਾਂਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਸੰਖਿਆ 1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ, ਜਿਸਮੇਂ 20 ਵਸਤੁਨਿਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ 1 ਅੰਕ ਹੈ।

(3) ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਸਮਾਨ ਅੰਕ ਹੈਂ।

1. (i) ਰਬਾਬੀ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਕੇ ਦੋ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
- (ii) ਸਿਖ ਕੀਰਤਨਕਾਰਾਂ ਕੇ ਦੋ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।
- (iii) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕੇ ਜਨਮ ਤਥਾ ਮ੍ਰਿਤਯੁ ਕਾ ਸਾਲ ਲਿਖਿਏ।
- (iv) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਕਿਸਕੀ ਬਾਨੀ ਵਰਿਣਿਤ ਹੈ ?
- (v) ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਵਰਿਣਿਤ ਚਾਰ ਰਾਗਾਂ ਕੇ ਨਾਮ ਲਿਖਿਏ।

निम्नलिखित पर दो लाइनें लिखिए :

(vi) मंगलाचरन ।

(vii) रीत ।

(viii) गुलदस्ता ।

(ix) जोड़ी ।

(x) शान ।

(xi) तान ।

(xii) इसराज ।

(xiii) रबाब ।

(xiv) दो धाड़ियों के नाम ।

(xv) दो कविश्रों के नाम ।

(xvi) संत सरवन सिंह गंधर्ब की किताबों के नाम लिखिए ।

(xvii) भाई मरदाना कौन थे ?

(xviii) महंत गजा सिंह के योगदान पर दो लाइनें लिखें ।

(xix) गुरमत संगीत में शास्त्रीय संगीत के तत्व क्या हैं ?

(xx) गुरु ग्रंथ साहिब में वर्णित संकीर्ण राग का नाम लिखिए ।

20×1=20

2. गुरमत संगीत में लोक संगीत के तत्वों के बारे में आप क्या जानते हो ? 20

3. संत सरवन सिंह गंधर्ब के जीवन परिचय तथा योगदान को संक्षेप में लिखिए। 20
4. गुरमत संगीत की कविश्र परंपरा के बारे में लिखिए। 20
5. गुरमत संगीत में रबाबी कीर्तनकारों का क्या योगदान है ? 20
6. निम्नलिखित में से किसी एक वाद्य पर विस्तारपूर्वक लिखिए :
  - (i) दिलरुबा।
  - (ii) सारंदा। 20
7. गुरमत संगीत के विभिन्न कीर्तन रुझान क्या है ? 20
8. संगीत के प्रति गुरु गोबिंद सिंह जी का योगदान लिखिए। 20

a2zpapers.com